

VOLBY DO EVROPSKÉHO PARLAMENTU

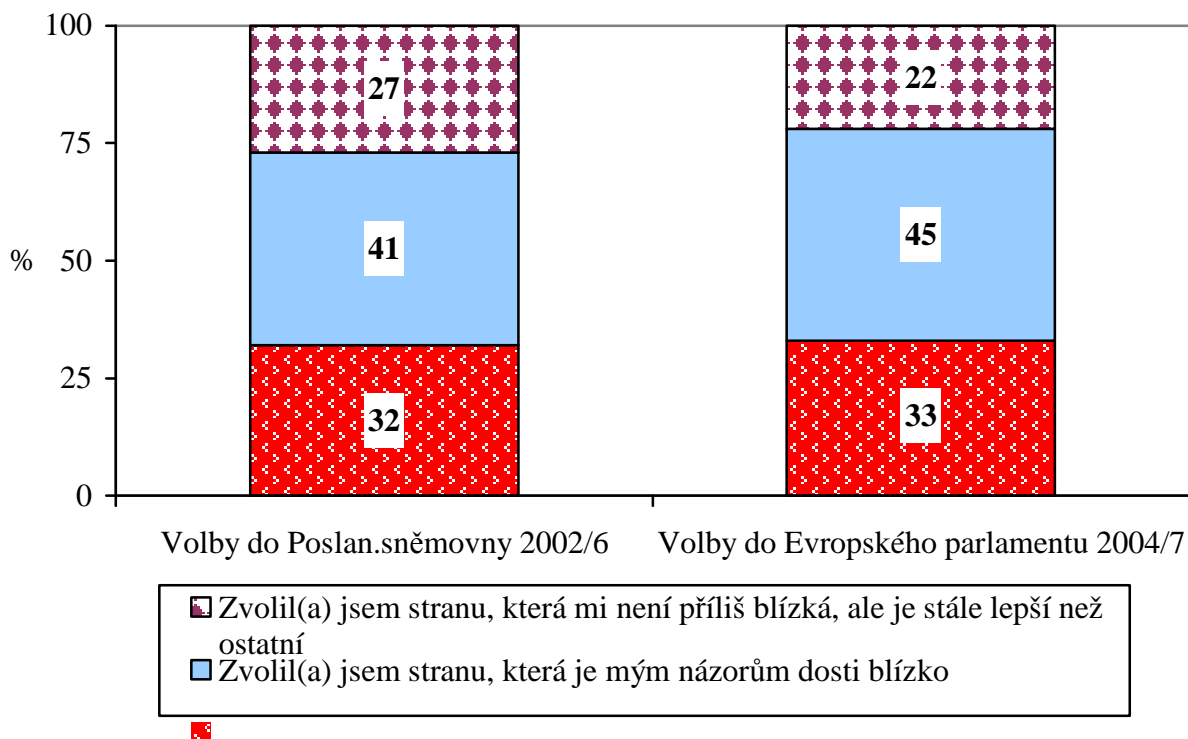
Citovaný výzkum STEM byl proveden na reprezentativním souboru obyvatel České republiky starších 18 let ve dnech 1.- 10. července 2004. Respondenti byli vybráni metodou kvótního výběru. Na otázky odpověděl rozsáhlý soubor 1693 respondentů.

1. Rozhodování voličů při volbách do Evropského parlamentu

Volby do Evropského parlamentu zásadním způsobem ovlivnil nízký zájem voličů, který tyto volby významně odlišil od jiných typů voleb. Pokud však srovnáme postoj ke straně zvolené ve volbách do Evropského parlamentu s volbami do Poslanecké sněmovny, žádné dramatické rozdíly nezjišťujeme. Jak v letošních volbách, tak ve volbách v roce 2002 lidé nejčastěji uvádějí, že zvolili stranu, která sice neodpovídá naprosto přesně jejich názorům, ale přesto je jim velmi blízko. V letošních volbách mírně nižší podíl těch, kteří zvolili určitou stranu jen proto, že je alespoň o něco lepší než ostatní politické strany, je pravděpodobně dán tím, že k volbám do Evropského parlamentu nakonec přišli především lidé, kteří se o politiku více zajímají a mají pevnější politické názory.

Vzhledem k nízkým četnostem v podsouboru lidí, kteří se zúčastnili voleb do Evropského parlamentu, můžeme jen pro orientaci uvést, že volba menších stran (Nezávislí, SNK+ED, Strana zelených) byla významně častěji než u jiných stran volbou těch, kteří se s těmito stranami neztotožňují, přesto je považují za lepší v porovnání s ostatní nabídkou. Naopak voliči KSČM tuto stranu volí převážnou většinou proto, že zcela odpovídá jejich názorům a zájmům.

*"Který z následujících výroků nejlépe charakterizuje
Vaše volební rozhodnutí?"*

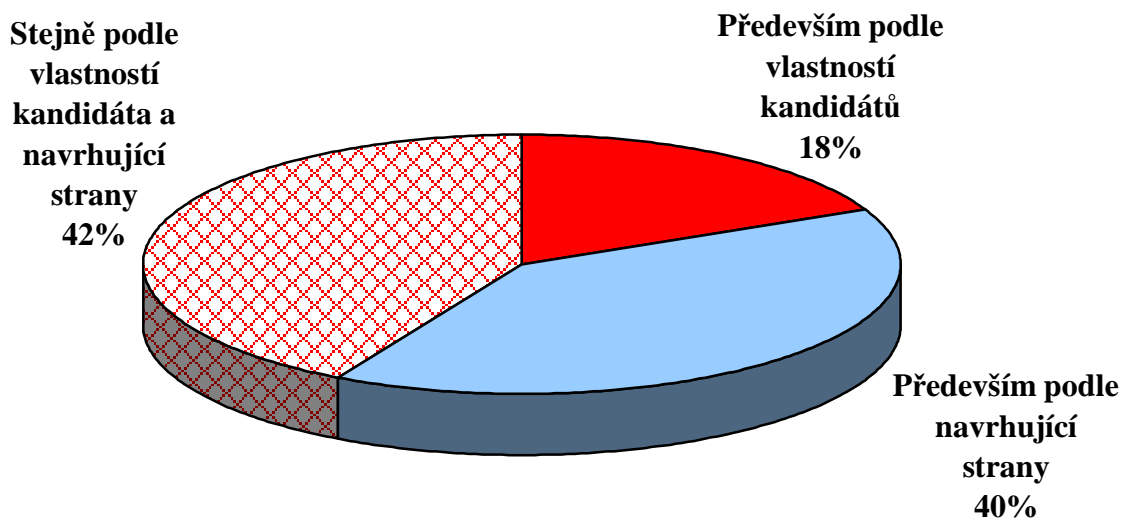

Pramen: STEM, Trendy 2002/6, 2004/7

Motivace občanů při rozhodování ve volbách do Evropského parlamentu, kdy na jedné straně stojí volba především podle vlastností kandidátů, na druhé straně volba podle strany, která kandidáty navrhuje, se proměňovala podobným způsobem jako v případě jiných voleb. Před samotnými volbami lidé častěji zdůrazňovali vlastnosti kandidáta a méně se hlásili k čistě stranické volbě. Při dotazu po volbách však zjišťujeme, že stranická volba byla nakonec výrazně silnější než volba čistě podle kandidátů (40%:18%). Stranická volba je tedy téměř tak silná jako kombinovaná volba podle obou kritérií, strany i vlastností.

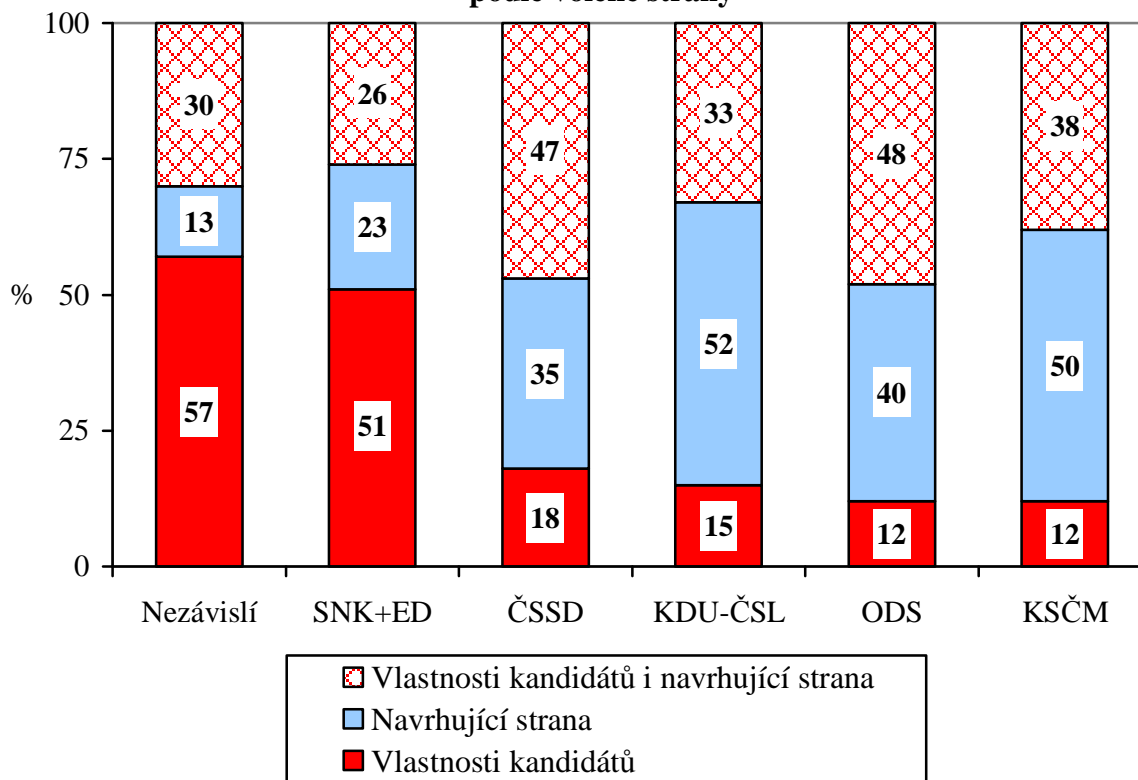
Tendence k převaze volby podle vlastností kandidátů je pouze mezi voliči hnutí Nezávislí a sdružení SNK a Evropských demokratů. Naopak čistě stranická volba je charakteristická především pro voliče KDU-ČSL a KSČM.

Rozhodování ve volbách do Evropského parlamentu

Pramen: STEM, Trendy 2004/7, 1693 respondentů (voliči: 821 respondentů)

Rozhodování ve volbách do Evropského parlamentu podle volené strany

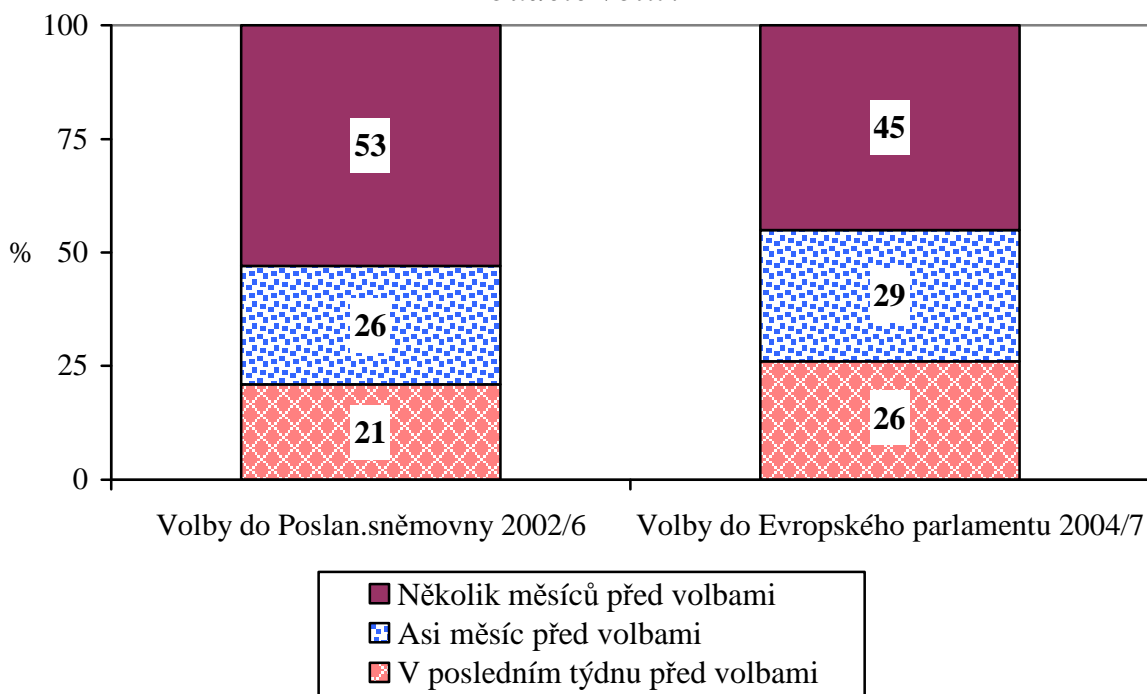

Pramen: STEM, Trendy 2004/7, 1693 respondentů (voliči: 821 respondentů)

Určitý rozdíl mezi volbami do Poslanecké sněmovny v roce 2002 a volbami do Evropského parlamentu v letošním roce je v načasování volebního rozhodnutí. V případě letošních voleb bylo poněkud méně lidí rozhodnuto dávno před volbami, koho budou volit. Lidé své rozhodnutí častěji odkládali. Více než čtvrtina voličů se dokonce rozhodla až v posledním týdnu před volbami.

Opět můžeme sledovat orientační rozdíly mezi voliči jednotlivých stran a sdružení. Na poslední chvíli se rozhodovali především voliči hnutí Nezávislí a sdružení SNK a Evropských demokratů. Naopak ve volbě pevní a dávno rozhodnutí byli voliči KSČM a KDU-ČSL.

"Kdy jste se definitivně rozhodl(a), kterou stranu budete volit?"

Pramen: STEM, Trendy 2004/7, 1693 respondentů (voliči: 821 respondentů)

2. Důvody neúčasti ve volbách do Evropského parlamentu

Výsledky červencového výzkumu STEM ukazují, že hlavním důvodem vysoké míry neúčasti ve volbách do Evropského parlamentu byla obecná skepse a nedůvěra ke smyslu voleb, nechut' volit a nezájem o politiku jako takovou. Druhým nejčastěji uváděným důvodem byla nedůvěra k politickým stranám či kandidátům a neschopnost si stranu nebo kandidáta vybrat. Rezignace voličů na účast ve volbách do Evropského parlamentu tedy nebyla primárně podmíněna přímo nezájmem o samotný Evropský parlament či o Evropskou unii nebo nesouhlasem s naším členstvím v Evropské unii. Nedůvěra k Evropskému parlamentu a Evropské unii je totiž až třetím důvodem v pořadí, uvedlo jej 13% dotázaných občanů.

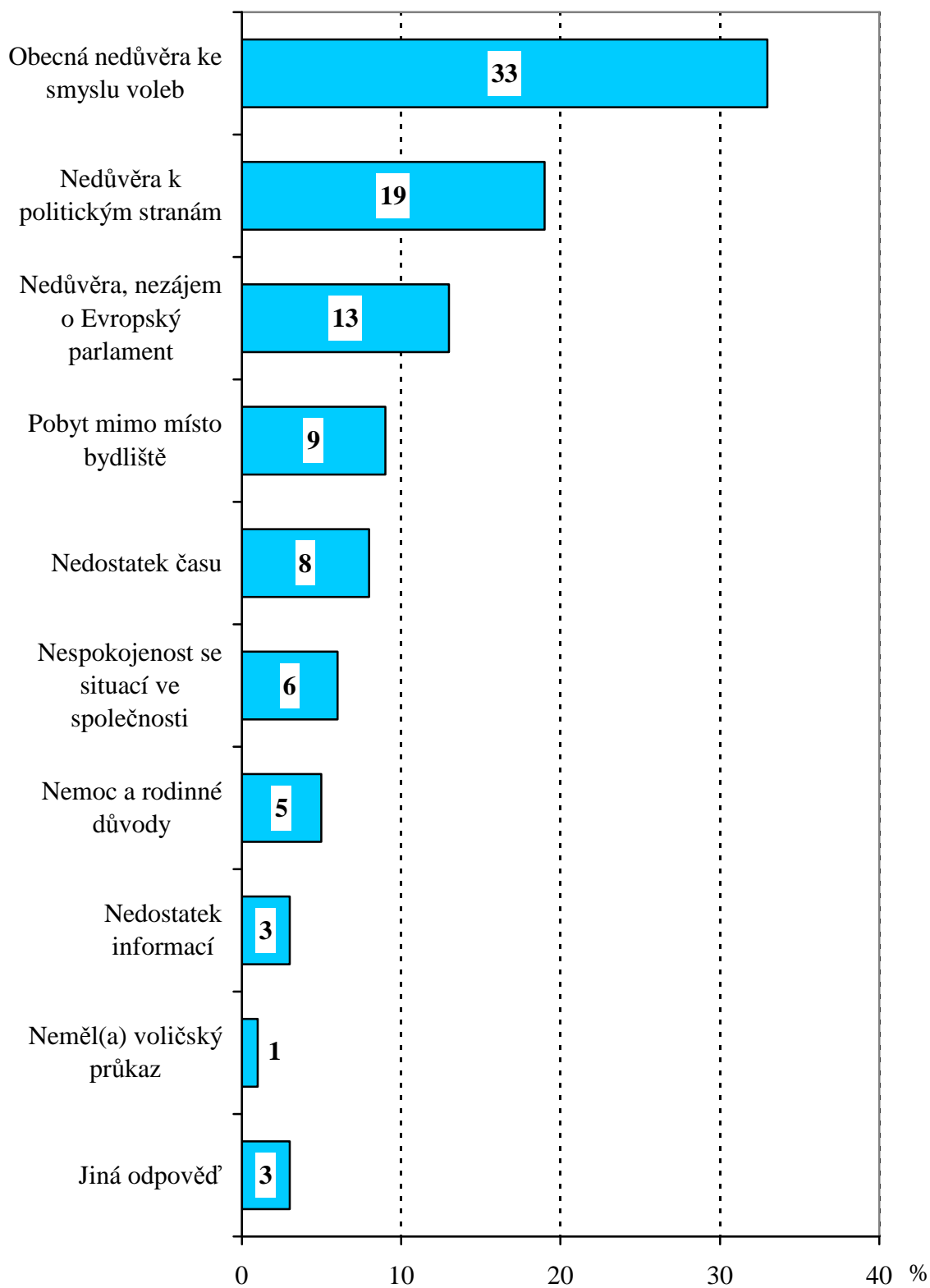
Je však zřejmé, že se našim politickým reprezentantům nepodařilo většinu českých voličů přesvědčit o smyslu a důležitosti těchto voleb pro Českou republiku. Třičtvrtinová většina nevoličů totiž po volbách do Evropského parlamentu vyslovila nesouhlas s výrokem, že výsledek voleb významně ovlivní politickou situaci v naší zemi. Ve shodě s výše uvedenou obecnou rezignací na jakékoliv volby a nedůvěrou k současným politickým stranám jsou další odpovědi nevoličů. Jednoznačná většina z nich dnes nevěří v sílu hlasu voliče, nevěří v to, že by se politici hlasy voličů řídili. Tito lidé jsou politikou poměrně znechuceni a volby už nepatří do sféry jejich zájmu.

Do budoucna alarmující skutečností je, že rovněž nadpoloviční většina lidí, kteří se posledních voleb ještě zúčastnili, vidí voliče jako podřadné hráče na politické scéně.

Účast ve volbách do Evropského parlamentu byla podobně jako v případě jiných voleb významně ovlivněna sociodemografickými charakteristikami. Na účast ve volbách častěji rezignovali ženy, mladí lidé (do 30 let), lidé se základním vzděláním nebo výučním listem, dále ženy v domácnosti a nezaměstnaní.

"Můžete nám stručně říci, proč jste se nezúčastnil(a) voleb do Evropského parlamentu."

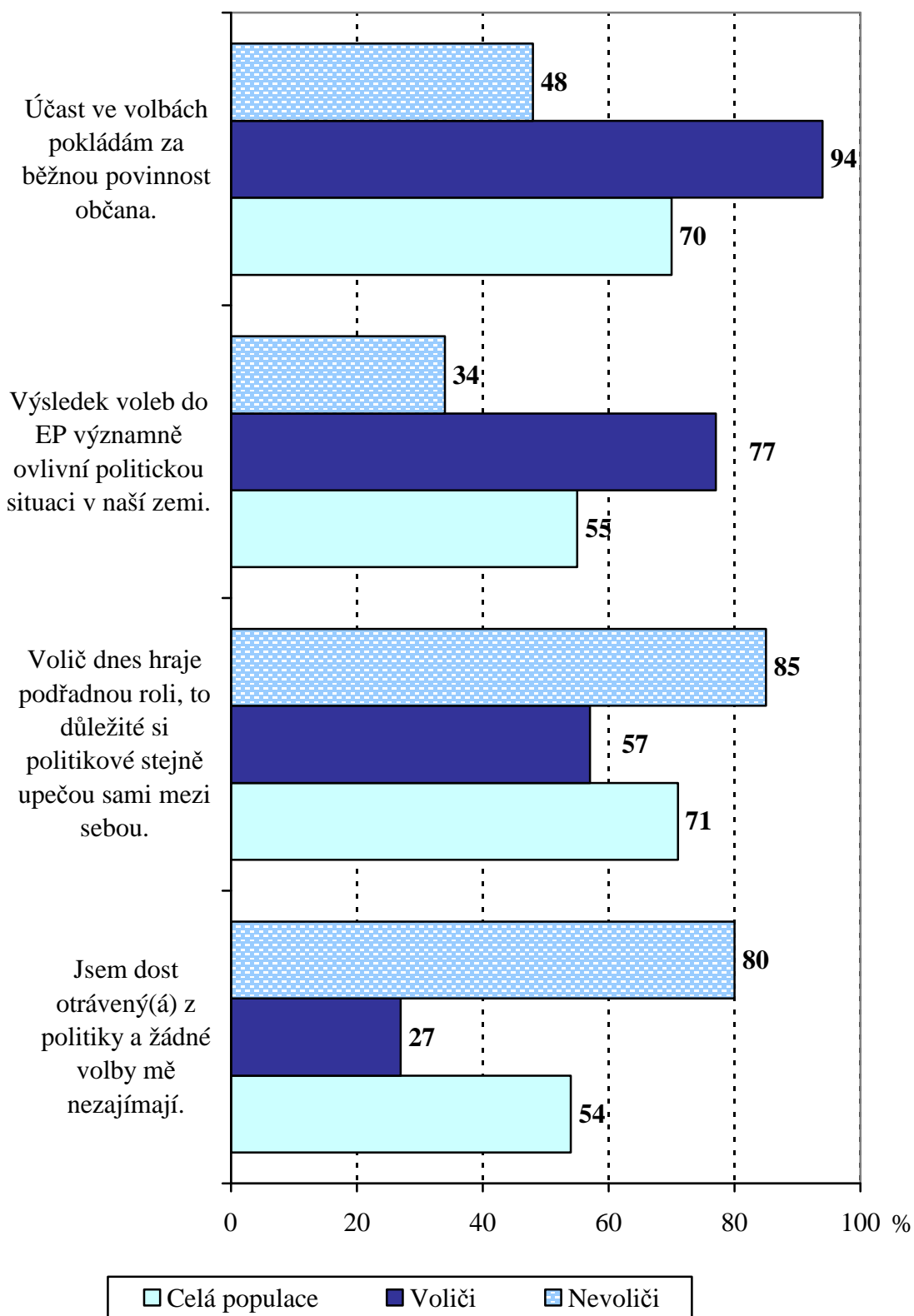
(odpovědi na otevřenou otázku v %)

Pramen: STEM, Trendy 2004/7, 1693 respondentů (nevoliči: 844 respondentů)

Rozdíly v názorech na volby mezi voliči a nevoliči ve volbách do Evropského parlamentu

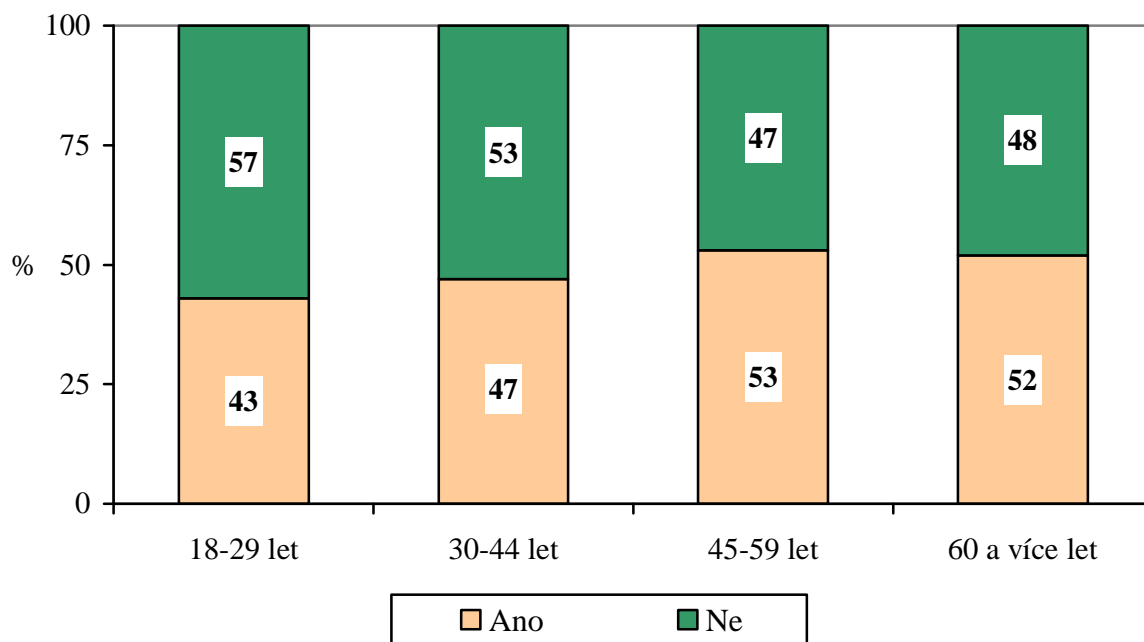
(podíl odpovědí "určitě souhlasím"+"rozhodně souhlasím" v %)

Pramen: STEM, Trendy 2004/7, 1693 respondentů

*"Účastnil(a) jste se voleb do Evropského parlamentu
11. a 12. června 2004?"*

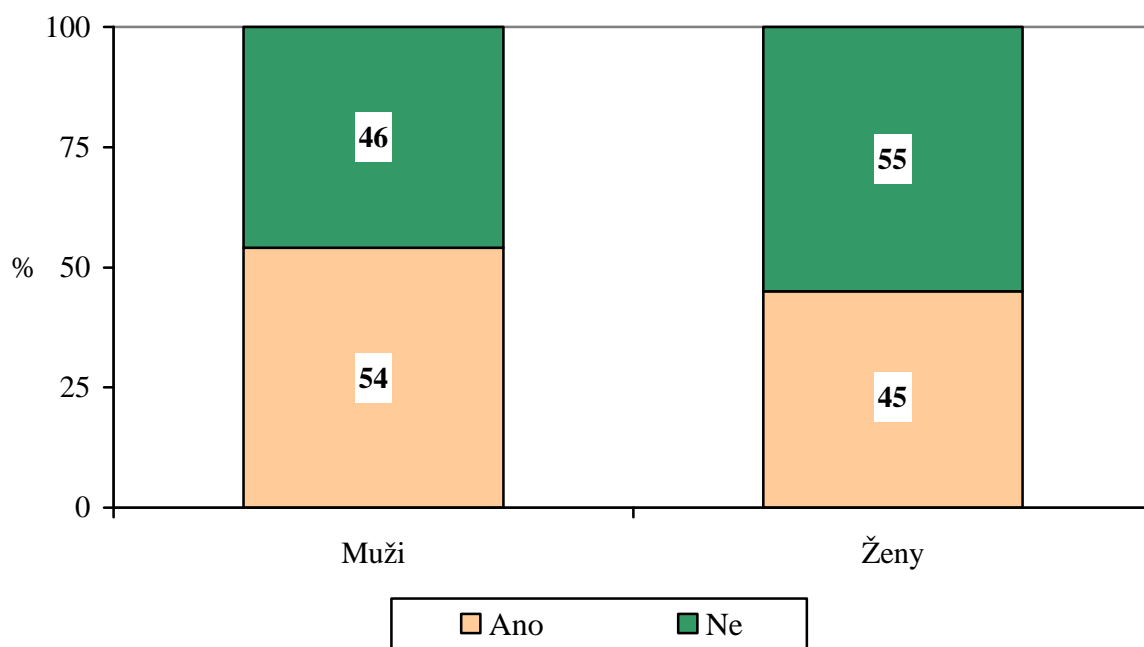
Podle věku

Pramen: STEM, Trendy 2004/7, 1693 respondentů

*"Účastnil(a) jste se voleb do Evropského parlamentu
11. a 12. června 2004?"*

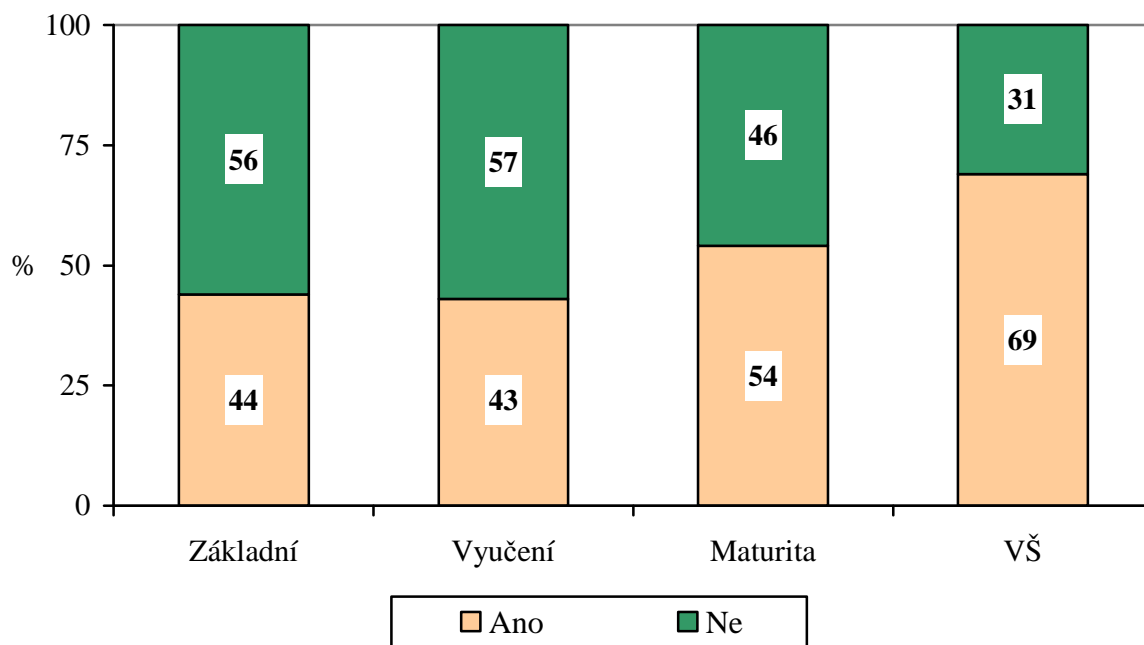
Podle pohlaví

Pramen: STEM, Trendy 2004/7, 1693 respondentů

*"Účastnil(a) jste se voleb do Evropského parlamentu
11. a 12. června 2004?"*

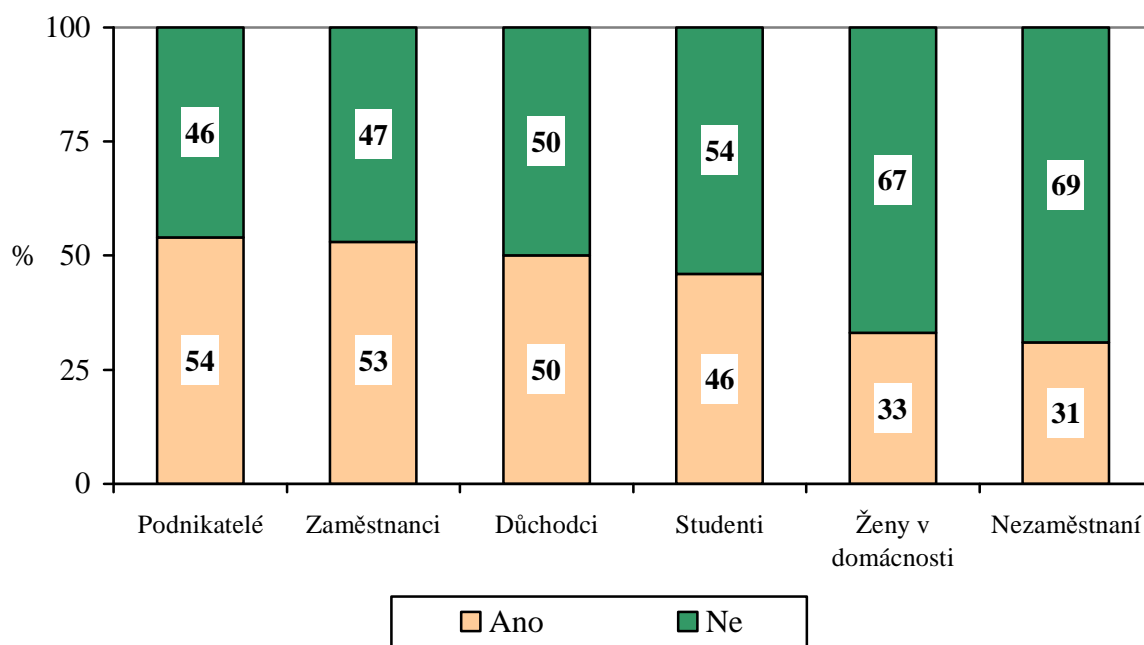
Podle vzdělání

Pramen: STEM, Trendy 2004/7, 1693 respondentů

*"Účastnil(a) jste se voleb do Evropského parlamentu
11. a 12. června 2004?"*

Podle sociálního postavení

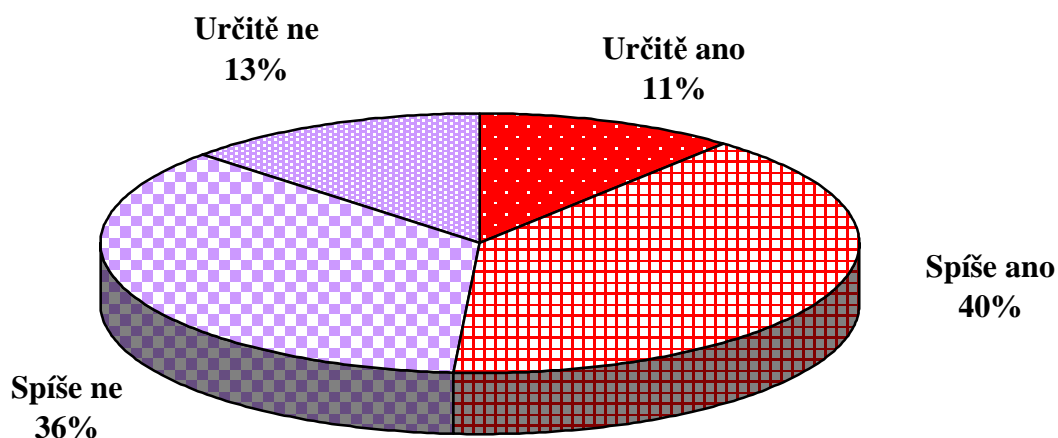
Pramen: STEM, Trendy 2004/7, 1693 respondentů

3. Hodnocení výsledků voleb do Evropského parlamentu

V názoru na výsledky voleb do Evropského parlamentu není česká veřejnost jednotná. Polovina občanů je s výsledky spokojena, polovina nikoliv. Samotní účastníci voleb výsledky voleb příznivě oceňují výrazně častěji než ti, kteří na volby rezignovali a do volebních místností nepřišli.

Spokojenost s výsledným rozdělením poslaneckých mandátů v Evropském parlamentu je podle očekávání významně podmíněna samotnou volbou politické strany. Nejvyšší míru spokojenosti projevují jednoznačně voliči ODS, naopak nejnižší voliči ČSSD. U ostatních politických stran se podíl spokojených významně neodlišuje od průměru zjištěného pro skupinu voličů ve volbách do Evropského parlamentu.

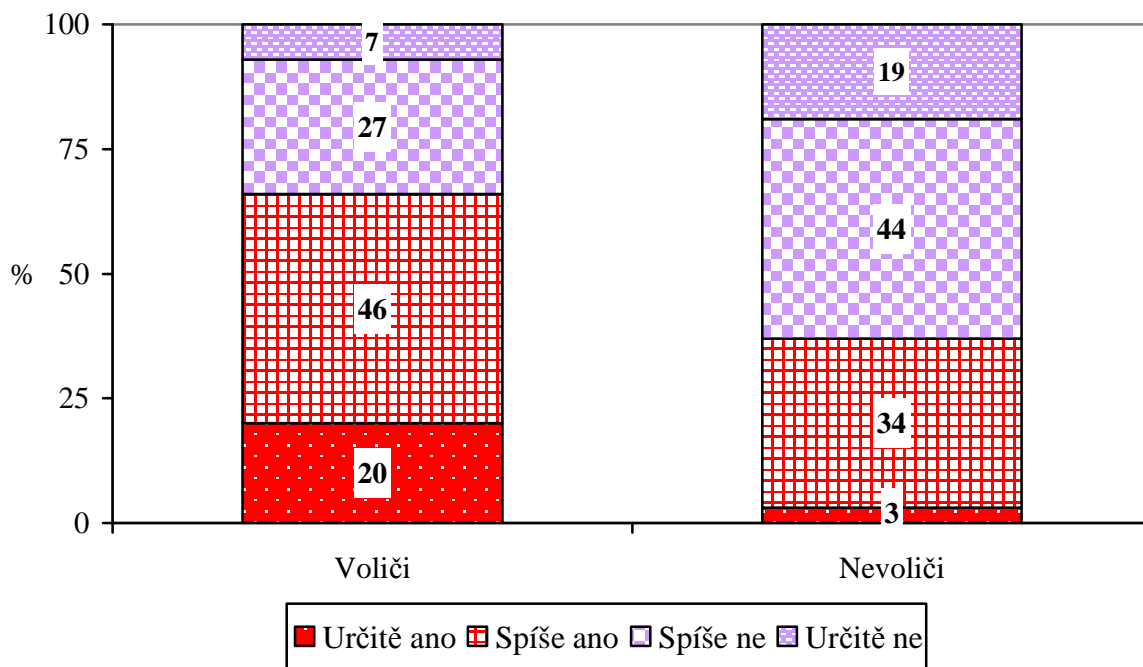
"Jste Vy sám(sama) osobně spokojen(a) s výsledky voleb do Evropského parlamentu?"

Pramen: STEM, Trendy 2004/7, 1693 respondentů

"Jste Vy sám(sama) osobně spokojen(a) s výsledky voleb do Evropského parlamentu?"

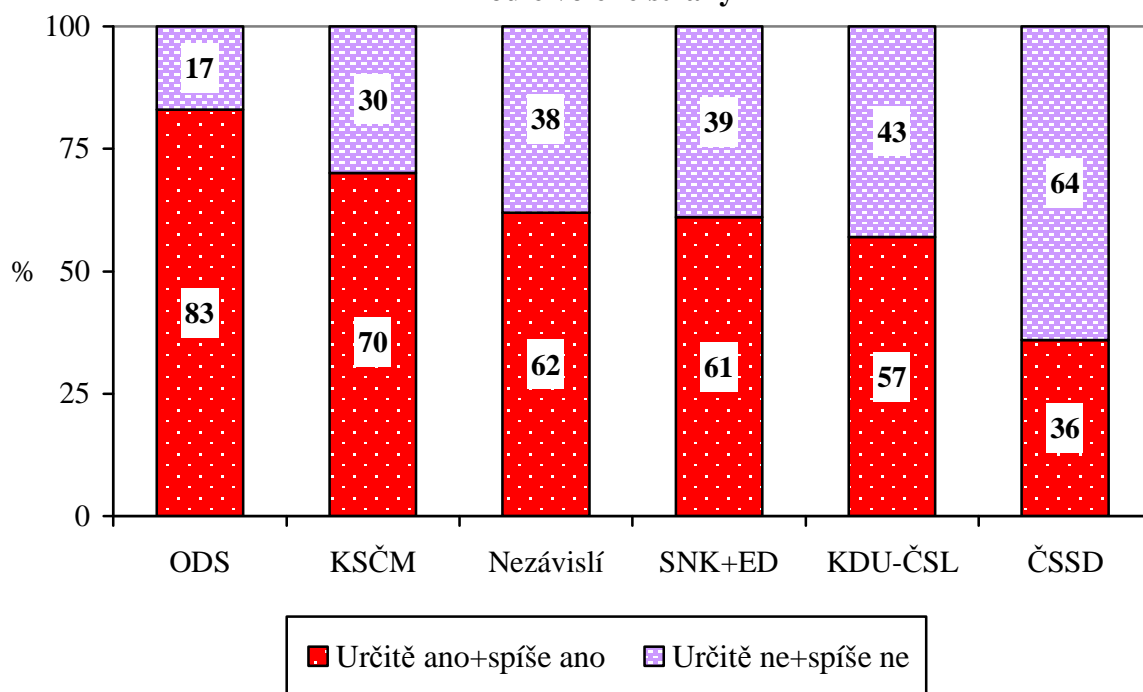
Podle účasti ve volbách

Pramen: STEM, Trendy 2004/7, 1693 respondentů

"Jste Vy sám(sama) osobně spokojen(a) s výsledky voleb do Evropského parlamentu?"

Podle volené strany

Pramen: STEM, Trendy 2004/7, 1693 respondentů